

חידושו של מקרא

פרשת שמיני

עוד צריך ביאור דאם לכל אחד כשיטתו מתו נדב ואביהוא על איזה עון שעשו, א"כ מהו דאמר משה הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש, דמשמע דלא בשביל איזה עון מתו אלא בשביל לאקדש בקרוביו המיתם ה', והרי אמרנו דכן היה איזה עון שמחמתו מתו.

עוד צריך ביאור גם לפי זה מה היה גדולתו של אהרן וידם אהרן דמצינו הכתוב, הרי חלילה נראה דבחטאם מתו, ומה אפשר עוד להשיב על כך, ומה הגדולה שלא אמר כלום על שבחטאם מתו, אלא ודאי מוכרחים לומר דלא היה להם חטא וכן מתו על שנקדש בהם ה', ולכך גדולתו של אהרן וידום אהרן, רק דאיך יבואר כל זה אחר שנחלקו בטעם מיתתם וכנ"ל.

עוד צריך ביאור דאם היה טעם למיתתם וכנ"ל מהו דביאר רש"י הק' שאמר משה לאהרן הייתי סבור או בי או כך עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך, הרי מה דמתו הם ולא מה או אהרן היה משום אחד מן הטעמים שהביאו כאן, ואילו משה ואהרן לא היה טעם להמיתם, וממילא מה ראייה איכא דגדולים ממני וממך.

ובפרט יקשה לפי זה על מ"ד על שהורו הלכה בפני משה רבן, דהרי אם גדולים היו ממני למה מתו על שהורו הלכה בפניו, והגם דרבם היה, מ"מ על גדלותם היה צריך להתיר להם להורות הלכה.

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קמרת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם: ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה': ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן (י, א – ג). וברש"י הביא מחלוקת תנאים בטעם מיתתם דלר' אליעזר מתו על שהורו הלכה בפני משה רבן, ולר' ישמעאל על שנכנסו שתויי יין למקדש.

צריך ביאור בכל העניין של מיתת נדב ואביהוא בכמה וכמה עניינים, בתחילה צריך לעמוד על סיבת מיתתם, וכפי שכבר נחלקו בה התנאים וכפי שהביאם רש"י הק' ועוד שיטות שלא הביא רש"י כאן והובאו בשפתי חכמים כאן, דצריך ביאור מנין לכל חני שיטות לומר שזהו סיבת מיתתם, ואיך למידין כן בכתובים.

ובאמת גם צריך ביאור למה לא הביא רש"י כאן כל חני שיטות, ועיין בשפתי חכמים שהרחיב בזה.

עוד צריך ביאור דבפשיטות מלשון הכתוב משמע דבקרבתם לפני ה' היינו שנכנסו להקריב שלא ברשות ובאש זרה לכך מתו, וכפי שהיה במאתים וחמישים מקריבי הקמרת, שרק מי שבחר בו ה' הוא יקריב והשאר מתו, ואיך שייך להביא טעמים אחרים בטעם מיתתם.

חידושו

שמיני

של מקרא

עוד צריך ביאור מהו דאמר הכתוב ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם, דלמה נקט הכתוב אשר לא צוה אתם, היה לכתוב לומר אשר לא צוה ה', דהרי עכשיו אין ברור מי הוא אשר לא צוה אתם, וכפי שבאמת מצינו למ"ד על שהורו הלכה בפני משה, דהיינו אשר לא צוה אתם משה, אבל בפשיטות לשאר השיטות כאן מיירי על הקב"ה ולמה כתיב אתם.

ואולי יש לומר דרצה הכתוב לומר דכן צוה ה' להקריב, רק דלא אתם צוה ולכך מתו.

עוד צריך ביאור מהו דאמר הכתוב ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה', דלמה לא די לומר וימתו לפני ה', ולמאי נאמר ותאכל אתם, וגם מה עניינו של אכילה זו, וכי אש ה' צריכה באכילתם.

ואולי יש לומר דרש"י הק' לא בא כאן להביא כל השיטות שהובאו בטעם מיתתם, ולא הכנים ראשו כלל במחלוקת התנאים, אלא דרצה רש"י להביא לנו הבנה נעלה בכל עניין מיתתם של נדב ואביהוא, והיינו דדבר ברור הוא שלא מתו נדב ואביהוא בחטא כלשהו וכדומה, דהרי להדיא אמר משה כאן הוא אשר דבר ה' בקרבי אקדש, והיינו דעל גדלותם מתו כדי שבכך שמו הקדוש של ה' יתכבד ויראו מלפניו, וממילא מה היה עניין בזה.

על זה אמר רש"י ר' אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן, היינו שהיו פניהם מאיר וזורח דזהו 'הורו' בפני משה רבן, היינו אות א ואות ה מתחלפות וכאילו נכתוב שאורו, וכפי מה שכתוב אצל משה כי קרן אור פני משה בדברו עם הקב"ה, עד שהיה צריך לשום מסוה על פניו, והם בני אהרן

אורו פניהם אפי' בפני משה רבן, דמדרגתם היה גדולה בזה אפי' ממשה רבן, ולכך מתו מה שהיו מדובקים בשכינה הקדושה עד כדי כך בבחינה יותר אפי' ממשה רבן, וזהו דאמר רש"י אלא על ידי שהורו הלכה, ולא נקט בדבריו על שהורו הלכה, דבאמת לא היה זה עונש על שהורו אלא שהיה הדבר על ידי גדולתם הרבה וכנ"ל.

וכן ממשיך רש"י הק' ר' ישמעאל אומר שתויי יין נכנסו למקדש, היינו שמרוב תשוקתם להקב"ה והתדבקותם בו, כשנכנסו למקדש היו בגדר שתויי יין, כפי שמצינו גבי חנה שהיתה שכורה ולא מייין אלא מתפילתה והתדבקותה בהקב"ה, דממילא גם הם מיתתם נגרם מכוח התדבקותם בהקב"ה, ודבר זה היה ניכר בשני דברים הללו, בפניהם שאורו יותר ממשה, ובשיחשבו לשיכורים בהתדבקותם זו.

וזהו דאמר הכתוב ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, היינו דהקריבו עצמם אל ה' כ"כ באש שהיה זר אפי' כלפי משה רבן, וזהו אש זרה אשר לא צוה אותם, דאפי' משה בגדלותו לא בא לגדל האש הנוערת בקרבם בקרבנות לפני ה'.

וזהו דממשיך הכתוב ותצא אש מלפני ה' היינו האש שיצאה מהם כשעמדו לפני ה', דלכאורה קשה דהיה לו לכתוב ותצא אש לפני ה' מהו מלפני ה', אלא דאיירי באש שיצאה מהם משום שהיו עומדים לפני ה', וזהו שתאכל אותם היינו שהקריבו עצמם כביכול אל הקב"ה כקרבת שיאכל אותם ה' כאשה ריח ניחוח, וממילא וימתו לפני ה', מגודל תשוקתם והתדבקותם בו.

וממילא ניהא הא דאמר ה' בקרבי אקדש, דזהו שהתכוין הקב"ה, דיתכבד במה שקרוביו קדושים כ"כ עד שמתדבקים בו באופן זה, ולכך אמר משה עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך.

וממילא פשוט דאחר כל זה וידם אהרן גדלותו היה שעל בנים צדיקים כ"כ שאיבד באותו זמן, ושלפי מה שאמרנו כלל לא חטאו וכנ"ל, ומ"מ וידום ולא היה לו חלילה שום טענה או מחשבה מה זה היה לו.

ולפי זה מבואר הטעמים שהובאו ברש"י האיך משמע כן בכתובים, דהרי להדיא כתוב ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, דהיינו אש שאפי' במשה לא היה ולא צוה אותם, דהיינו שהורו הלכה בפני משה רבן, והא דשתויי יין באמת למידים כפשוטו כפי מה שכתב רש"י דלכך הזהיר הכתוב מיד על שתויי יין, משום שהיו הם נראים כשיכורים וכפי שנאמר בחנה ויחשבה עלי לשיכורה וכנ"ל, דממילא מבואר הטעמים שהובאו כאן, ולגבי שאר הטעמים אין מקומם כאן, וכפי שלא הביאם רש"י כאן, דכאן איירי על הבחינה שהביאה למיתתם באופן הנעלה הנ"ל, ולא בפשוטו של מקרא.

השבוע פרשת שמיני הגיליון יוצא לאור
לעילוי נשמת

**הרה"ק ר' ישעיה בן הרה"ק ר'
משה מקרעסטיר זצוק"ל**

לרגל יומא דהילולא ג' אייר שחל השבוע
ת.נ.צ.ב.ה.

יהא רעוא מן קדם שמיא שזכות בעל ההילולא
יעמוד לנו ולכל ישראל להתברך בשפע ברכה
והצלחה בבני חיי ומזוני רויחי ובכל מילי דמיטב
אמן

בברכה

מערכת חידושו של מקרא

יוצא לאור ע"י הר"ר זלמן חיים הומינר הי"ו, מחבר גליון 'דפירשנו' על הדף היומי,
קרית קרעטשניף רחובות.

להנצחות ולרשימת תפוצה וכן לכל ענייני הגיליון ניתן לפנות למס' פאלפון 0533132203
או למייל sh0533132203@gmail.com